

Titulli i lëndës: Fonetike e gjuhes Turke

Informatat themelore për lëndën	
Njësia akademike:	Departamenti i Gjuhës dhe Letërsisë Turke
Titulli i lëndës:	Fonetike e gjuhes Turke
Niveli:	BA
Statusi i lëndës:	Obligative
Viti i studimeve:	Viti I Semestri I
Numri i orëve në javë:	2+2
Kreditë ECTS:	6 ECTS
Koha / Vendi:	Sipas orarit, Salla 25 - 26
Mësimdhënësi:	Prof. Dr. Ergin Jable
Të dhënat kontaktuese:	e-mail: erginj@gmail.com
Përshkrimi i lëndës:	Lënda fonetike e gjuhë turke i përfshin sistemin fonetik dhe morfologjinë e emrit. Në sistemin fonetik trajtohen: mënyra e shkrimit dhe shqiptimit të fonemave zanore e bashkëtingëllore; ndryshimet fonetike – fonologjike të zanoreve dhe bashkëtingëlloreve; harmonizimi i zanoreve (Harmonia vokalike), që është një nga çështjet kryesore fonetike të gjuhës turke; asimilimi i bashkëtingëlloreve; rrokja, theksi etj. Ndërkaq, në morfologjinë e emrit trajtohen: prapashtesat e rasave dhe lakimi i emrit; prapashtesat pronësore; formimi i togfjalëshit në përqasje me atë të gjuhës shqipe; përemrat dhe lakimi i tyre; mbiemrat dhe karakteristikat e tyre në gjuhën turke; formimi i emrave dhe mbiemrave (fjalëformimi); numërorët, pafjalët (postpozicionet) etj.

Qëllimet e lëndës:	Qëllimi i lëndës është: T'u ofrojmë njohuri studentëve për sistemin fonetik të gjuhës turke; të njihen me harmoninë e zanoreve; të njihen me mënyrën e asimilimit të bashkëtingëlloreve; të mësojnë për rrokjen dhe theksin; të mësojnë për rasat dhe lakimin e emrave, përemrave etj. të mësojnë për mënyrën e fjalëformimit; të mësojnë për mënyrën e formimit të togfjalëve etj.
--------------------	---

Rezultatet e pritshme të nxënies:	Pas përfundimit të këtij kursi student do të jetë në gjendje që:
	-t'i njohë rregullat e drejtshkrimit dhe drejtshqiptimit të tingujve të gjuhës turke;
	-të zotërojë ndryshimet fonetike të zotërojë rregullat e morfologjisë së emrit:
	lakimin, tipat e fjalëformimit; sistemi Mbiemëror etj.
	-të dallojë strukturën e gjuhës turke, si gjuhë urato-altaike nga struktura e gjuhës shqipe, gjuhë indoevropiane duke mësuar mire tipat e togfjalëshit etj.

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me rezultatet e nxënies së studentit)

Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	30
Teori/Punë në laborator/Ushtime	2	15	30
Punë praktike			0
Përgatitje për test intermediar	8	3	24

Konsultime me mësimdhënësin	20min	3	1
Puna në terren			0
Testi, punimi i seminarit			0
Detyrë shtëpie	2	12	24
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	4	6	24
Përgatitja për provimin final	7	2	14
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	2	2	4
Punë praktike			0
Total			151:25=6,04 6 ECTS

Metodat e mësimdhënies:	<p>Kursi Fonetika e gjuhës turke realizohet me tri orë (2) ligjerata dhe me dy orë (2) ushtrime në javë.</p> <p>Edhe gjatë punës teorike edhe gjatë punës studenti është aktiv, duke diskutuar e duke bërë dialog, me qëllim që studenti ta përvetësojë lëndën sa më mire dhe sa më lehtë. Studenti ngarkohet edhe me detyra jashtë ambientit të fakultetit (në shtëpi, në bibliotekë etj.). Në kuadër të formave të mësimdhënies hynë edhe konsultimet.</p>
-------------------------	--

Metodat e vlerësimit:	<p>Metodat e vlerësimit dhe kriteret e kalueshmërisë;</p> <p>Vijimi-5%</p> <p>Pjesmarja korrekte në diskutim-10%</p> <p>Prezentimi- 15 %</p> <p>Testi I parë-10 %</p> <p>Testi I dytë – 10%</p> <p>Provimi përfundimtarë – 50 %</p>
-----------------------	---

Literatura primare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ALYILMAZ, C. (2004). "Eski Türkçenin Söz Varlığının Düz ve Ters Dizimi", Kurmay Yayınları, Ankara 2. BİRAY, H. (1999). "Batı Grubu Yazı Dillerinde İsim" TDK Yayınları, Ankara 3. CEYLAN, E. (1997). "Çuvaşça Çok Zamanlı Ses Bilgisi" TDK Yayınları, Ankara 4. DEMİR, N. (2019). "Türkçe Ses ve Biçim Bilgisi", Altınordu Yayınları, Ankara 5. DEMİR, N. (2020). "Türkçe Dil Bilgisi", Altınordu Yayınları, Ankara 6. DUMAN, M. (1995). "Evliya Çelebi Seyahatnamesine Göre 17. YY'da Ses Değişmeleri" TDK Yayınları, Ankara 7. EFRASIYAP, G. (2010) "Türkçenin Derin Yapısı", Belen Yayınları Ankara 8. EKER, S. (2003). "Çağdaş Türk Dili", Grafiker Yayınları, Ankara
---------------------	---

	<ol style="list-style-type: none"> 9. ERGİN, M. (2004). "Türk Dil Bilgisi", Bayrak Yayınları, İstanbul 10. GÜNAY, Doğan, V. (2007). "Sözcükbilime Giriş" Multilingual Yayınevi, İstanbul 11. HENGİRMEN, M. (2005). "Türkçe Dilbilgisi", Ergin Yayınevi, Ankara 12. İLKER, A. (1997). "Batı Grubu Türk Dili Yazı Dillerinde Fiil" TDK Yayınları, Ankara 13. KARACA, S. O. (2017). "Çağdaş Türkçede Cümle" TDK Yayınları, Ankara 14. KARAHAN, L. (2016). "Türk Dili Üzerine İncelemeler" Akçağ Basım ve Yayımlar A.Ş., Ankara 15. MERT, O. (2017). "Türk Dili I El Kitabı", Grafiker Yayınları, Ankara 16. MERT, O. (2017). "Türk Dili I, (Türkçe Ses Bilgisi)", Grafiker Yayınları, Ankara 17. MERT, O. (2018). "Türk Dili II El Kitabı", Grafiker Yayınları, Ankara 18. ÖZKAN, M. (1997). "Tarih İçinde Türk Dili", Filiz Kitapevi, İstanbul 19. SAKAOĞLU, S. (2001). "Türk Ad Bilimi" TDK Yayınları, Ankara 20. ŞANLI C. JABLE E. (2020). "Türk Dil Bilgisi - Ses ve Şekil Bilgisi – Uygulamalı" Pena Yayınları, Prizren 21. ŞEN, M. (2019). "Türk Dilinin Dünü ve Bugünü" Post Yayın Dağıtım, İstanbul 22. TOK, T. (2004). "Çile'deki Cümlelerin İncelenmesi ve Öğelerin Derin Yapısı" Doğumunun 100. Yılında Necip Fazıl Kısakürek, T.C. Kültür Bakanlığı, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü, Ankara 23. TURAN, Z. (1993). "Eski Anadolu Türkçesi'nde Ünlü Uzunlukları" Açıksoz Yayınları, Malatya 24. UĞURLU, M. (1999). "Memlük Türkçesinde Zarf-Fiil Parçalarının Dizimi" TDK Yayınları, Ankara 25. Üniversiteler İçin Türk Dili El Kitabı, (2009) (Edit-Mustafa Durmuş), Grafiker Yayınları Ankara 26. ÜSTÜNER, A. (2000). "Anadolu Ağızlarında Sıfat-Fiil Ekleri" TDK Yayınları, Ankara 27. YÜKSEL, S. (2006). "Türkçede Biçim ve Cümle Dersleri" Multilingual Yayınevi, İstanbul
Literatura shtesë:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agop Dilaçar – Türk Diline Genel Bir Bakış 2. Ahmet Caferoğlu – Türk Dili Tarihi 3. Ahmet Buran – Çağdaş Türk Lehçeleri

Hartimi i planit mësimor	
Java	Titulli i ligjëratës
Java 1:	Fonetika dhe fonologjija gjuhës turke

Java 2:	Llojet e tingujve
Java 3:	Zanoret gjuhes turke
Java 4:	Bashketinglloret
Java 5:	Diftongu
Java 6:	Harmonia e zanoreve
Java 7:	Asimilimi regresiv i zanoreve
Java 8:	Kollokvium
Java 9:	Bashkimi i fjaleve
Java 10:	Elizioni
Java 11:	Theksi
Java 12:	Theksi i rrokjes
Java 13:	Theksi i fjales
Java 14:	Ndikimi i theksit ne ndryshimin e llojit dhe kuptimit te fjales.
Java 15:	Perseritja generale

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

Gjatë gjithë këtij kursi, studentët marrin pjesë në mënyrë aktive për të thelluar njohuritë e tyre në këtë fushë. Pas lëndeve studenti zhvillohet përmes punës jashtëshkollore si biblioteka, detyrat e shtëpisë dhe seminari. Mësimet dhe aktivitetet jashtëshkollore (pjesëmarrja / studimi) i ndihmojnë ata të zhvillohen në këtë fushë.

Në literaturën e Fonetikës të Gjuhës Turke, përveç metodave, analiza e zhvilluar në periudhat e fundit nuk i injoron metodat e analizës dhe në veçanti të fushave të tjera të shkencës. Përveç kësaj, njohja e fushës dhe përgatitja e aktiviteteve mësimore / jashtë-kurrikulave dhe seminareve në kohë dhe në bazë të rregullta, do të përgatitë studentin për zhvillimin dhe suksesin.